No. 269. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 12 en 13 November.

Frankrijk.

Parijs, den 9den November.

De *Moniteur* houdt heden eene ordonnantie van den Koning, waarbij het traktement van den eersten president en van den procureur-generaal van het hof van cassatie op 30,000 fr. bepaald wordt; dat van de raadsheeren en de advokaten-generaal, is op 15000 fr. vastgesteld.

— Met uitzondering van de keuzen in een paar kollegien, waaronder die van Corsica, zal morgen de uitslag der tegenwoordige verkiezingen over geheel Frankrijk bekend zijn. De opmerkingen gisteren gemaakt zijn heden dezelfde gebleven. De oppositie heeft gevoelige verliezen geleden, maar daarentegen zijn er ook verscheidene leden van de doctrinairen en der legitimisten niet weder ingekozen. Men kent tot heden 101 nieuwe leden, waaronder 95 die nimmer afgevaardigde zijn geweest. Dit getal zal waarschijnlijk, bij de 61 benoemingen die nog niet bekend zijn, vermeerderd worden. Men rekent derhalve op 120 leden in de kamer die van hunne staatkundige gevoelens in de vertegenwoordiging nog niet hebben doen blijken, en de behoeften van het oogenblik naar hun geweten kunnen onderzoeken, om hunne denkwijs te vestigen.

Een der gevoeligste verliezen door de liberale oppositie geleden, is dat van den heer *Mauguin*.

— Het gouvernement heeft gemeend het stilzwijgen niet te kunnen bewaren omtrent de verontrustende geruchten, wegens den gezondheidstoestand te Constantine, thans in omloop. De *Moniteur* vermeldt heden, dat wat Bona betreft de ziekte bijna geheel opgehouden heeft; te Constantine, waar de ziekte in den aanvang met eenige hevigheid had geheerscht, nam zij volgens de laatste tijding af. De generaal *Caraman* was er voor bezweken; de generaal *Perregaux* leed alleen aan de gevolgen van zijne wond.

De bijzondere brieven uit Constantine en Bona luiden intusschen zoo geruststellend niet; volgens dezelve bevonden zich reeds den 25sten meer dan honderd cholera-lijders in de hospitalen te Constantine de oorzaak der plotselijk met hevigheid uitgebrokene ziekte werd voor een deel toegeschreven aan de verpeste lucht in de stad heerschende, ontstaan door het niet in tijds opruimen van de lijken in de straten, enz. — De jongste tijdingen uit Bona van den 1sten november en van Constantine van den 26sten october houden verder de volgende berigten:

De eerste kolonne sterk 1500 man, onder den kolonel *Tournerive*, belast met het geleide van het zwaar belegeringsgeschut, een transport gekwetsten en het lijk van den generaal *Damremont*, den 20sten van Constantine vertrokken, is den 25sten te Bona aangekomen. Het lijk van den generaal zou aan boord van de *Styx* naar Frankrijk worden overgevoerd. Den 26sten is de generaal *Trezel* aan het hoofd van 1000 man en een konvooi van omtrent 5 a 500, of volgens anderen van 600 zieken, gekwetsten en verbranden, van Constantine opgebroken en den 1sten november te Bona aangekomen. Op dien weg waren nog een aantal der laatstgemelden omgekomen. Met deze kolonne heeft men voorts de bevestiging vernomen van het uitbreken der cholera te Constantine. Bij het vertrek zouden er omtrent nog 200 lijders in de hospitalen te Constantine zijn achtergebleven. De beide Prinsen hadden met de kolonne van den generaal *Trezel* naar Bona willen terug keeren, maar de generaal *Valée* had zich, vermoedelijk ter zake hunner persoonlijke veiligheid, daartegen verzet. Men denkt dat het gros van het leger den 28sten of een der beide volgende dagen zal aftrekken.

Te Constantine waren den 24sten twee Arabieren met voorstellen van wege den Beij gekomen, die echter waren afgewezen. Aan het hoofd van het burgerbestuur te Constantine, onder toezigt der Fransche autoriteiten, had men een jong mensch van 25 jaren geplaatst, die een zekeren invloed in het land uitoefende. Hij zou, naar het zeggen, het hoofd van *Achmed* op prijs gesteld hebben. De laatstgemelde was naar de woestijn op 15 a 20 uren afstands van Constantine terug getrokken, hoop voedende, van na het vertrek der fransche hoofdmagt in zijne stad te zullen kunnen terugkeeren.

De kolonel *Lamorciere* zou van zijne wonden herstellen. Men had ook te Bona het gerucht verspreid, van den dood des generaals *Valée*; maar dit gerucht was ongegrond bevonden. De weduwe van den generaal *Damremont* werd te Bona verwacht, om het lijk haars gesneuvelden echtgenoots naar Frankrijk te vergezellen.

Gisteren avond zijn op het ministerie van de buitenlandsche zaken nog latere depeches van den generaal *Valée* aangekomen, wier inhoud echter niet bekend is.

— De Italiaansche graaf *Gonfalieri* is gisteren avond van Brussel hier weder teruggekeerd. Hij heeft eene conferentie gehad met den heer *Molé*, die hem de verzekering zou gegeven hebben, dat hij voortaan rustig in Frankrijk kon blijven. Hij zou zijn verblijf te Montpellier of Pau willen vestigen.

— De heer *Dupin* heeft een verslag openbaar gemaakt over den arbeid der wetgevende kamer, waaraan hij gedurende een tijdsverloop van tien jaren heeft deelgenomen. Daarin wordt vermeld, dat de totale waarde van den in- en uitvoer, te land en ter zee, in 1826 bedragen heeft 1123 millioenen, en in 1836, 1867 millioenen fr. beloopen heeft. De waarde met de geheven regten zoo bij den invoer als bij den uitvoer vergelijkende, had men voor 1826 eene tax van 9 pCt. en voor 1836 van 5¾ pCt. Van de [illegible] de heer *Dupin* doet opmerken, dat de handel tegenwoordig de kanalen van Bourgogne, van den Rhijn, van de Somme, van de Ardennes bevaart; dat de kanalen van de Loire, van Berry, van la Nievre en van Bretagne bijna voltooid waren. De gezamelijke lengte der koninklijke wegen bedroeg tegenwoordig meer dan 8000 uren, die van de departementale wegen bedroeg nog meer.

— De berigten uit Madrid tot den 31sten behelzen niets van belang. Men verzekerde, dat de tegenwoordige cortes-kamer den 6den zou ontbonden worden; de jongste zittingen hadden niets van belang opgeleverd.

Te Madrid liep het gerucht, dat *Oraa* begonnen was met eene bresbatterij op Cantavieja te doen werken. Te Saragossa liepen den 3den november geheel andere geruchten; daar wilde men toen, dat *Cabrera*, van de werkeloosheid die *Oraa* in zijn toelog op gemelde plaats heeft doen blijken, gebruik had gemaakt en hem een gevoelig verlies toegebragt heeft.

Te Bajonne beklaagde men zich den 5den november over het gemis van tijdingen, veroorzaakt door het afsnijden der gemeenschap langs de linie van Valcarlos, en de onstuimige zee. Uit Bajonne wordt intusschen nader bevestigd, dat *Villareal*, *S. Torre* en *Moreno* in ongenade bij don *Carlos* gevallen waren; zelfs de bisschop van Leon scheen de gunst, waarin hij tot heden stond, verloren te hebben; doch men dacht, dat hij zijn invloed bij don *Carlos* wel zou weten te herwinnen.

Van de twee duizend jonge Kastilianen door *Zariategui* en den infant don *Sebastiaan* in Navarre gevoerd, zou een aantal wegens den Ebro hebben zien over te komen.

— De fondsen waren heden over het algemeen flaauw. In de 5 pCt. renten was tegen kont. nog al eenige aanvraag; maar op tijd scheenen zoowel de 5 pCt. als de 3 pCt. tot daling geneigd. In de Napelsche renten, die onlangs aanmerkelijk rezen, was thans weder eenige daling merkbaar. De notering was heden (9 *November*) 5 pCt. 109,65; 3 pCt. 81,25; Nap. rent. 99,90; Sp. Ardoin 20⅝; Pass. 4⅝; Port. 3 pCt. 21½; Rom. L. 100¾.

Duitschland.

Frankfort den 9den November.

In onderscheidene streken van Duitschland heeft [illegible] dagen dezer maand zeer stormachtig weder geheerscht [illegible] daar, onder anderen in Rijn-Hessen, aanmerkelijke schade [illegible]

[library stamp]

aangerigt. Te Breisach, in Baden, is dit weder in den nacht van 31 October zelfs door vrij sterke schokken van aardbeving voorafgegaan.

— Het bestuur van het comité voor den spoorweg van Munchen naar Augsburg hield op den 3den dezer eene bijeenkomst, waarbij ook een commissaris des konings tegenwoordig was, en zulks ten einde de bezwaren op te ruimen die het begin van den arbeid nog in den weg staan, en waaromtrent men zich nog met de regering niet wel heeft kunnen verstaan. Althans van deze zijde werd aan de leden van het comité te kennen gegeven, dat het genootschap volstrekt geene andere regten had, dan die het zelve bij de statuten waren toegekend.

— Te Lenz, in Oostenrijk, is den 23sten aangekomen een nieuwe beijersche stoomboot, *Ludwig I* geheeten; dezelve is te Regensburg onder het opzigt van den heer *Röntgen* uit Rotterdam gebouwd, en wordt als zeer doelmatig en fraai gebouwd geroemd. Nog twee dergelijke stoombooten zouden waarschijnlijk worden gebouwd, en na, derzelver in dienststelling voor de vaart van Regensburg op Lenz, alzoo het groote plan verwezenlijkt worden, om met stoombooten op den Donau van Regensburg naar Konstantinopel te kunnen varen.

— Men meldt uit Konstantinopel: » Heden den 18den October heeft Z. K. H. de aartshertog *Johan* van Oostenrijk deze hoofdstad na een verblijf van 14 dagen met de stoomboot *Maria Anna* verlaten, om zich eerst naar Smyrna en van daar over Athene naar Triest te begeven. Voor zijn vertrek heeft de aartshertog nog het serail des sultans bezigtigd, bij welke gelegenheid ook de vertrekken van den Harem, nadat alle vrouwen daaruit verwijderd waren, voor hem ontsloten werden, eene onderscheiding, die tot hiertoe nog aan niemand te beurt gevallen was. In de laatste week legde de aartshertog talrijke bezoeken af, bij de hooge staatsdienaren der Porte, bezigtigde de belangrijkste openbare gebouwen en militaire en andere gestichten. Des avonds ontving hij gewoonlijk de meeste leden van het corps diplomatique. Gisteren had hij zijn afscheidsgehoor bij den sultan. Zij namen, na de gewone pligtplegingen, met zigtbare aandoening van elkanderen afscheid. De sultan overhandigde aan zijnen gast, eene, in een gouden lijst gevatte Arabische zinspreuk, luidende: » De grootste mildheid is die, welke geeft wat zij heeft." Naar het Paleis van den Oostenrijkschen gezant waren intusschen ettelijke geschenken voor den Prins gezonden, waarbij onder anderen drie voortreffelijke rijpaarden, drie Damascener sabels en drie prachtige schawls waren. Met Z. K. H. zijn ook Prins *Adelbert* van Pruissen, de Oostenrijksche gezant *von Stürmer* en de baron *Testa* naar Smyrna vertrokken.

» De indruk, dien de Aartshertog *Johan* hier achterlaat, is moeijelijk te beschrijven."

— Te Weenen waren den 2den November genoteerd: 5 pCt. Met. 105$\frac{3}{4}$; 4 pCt. 100; 3 pCt. 78$\frac{3}{25}$; Bank. 1397.

Engeland.

Londen den 8sten November.

— De dagbladen zijn opgevuld met bijzonderheden wegens de toebereidselen voor het feest, dat de stad Londen den volgenden dag aan de koningin *Victoria* geven zou. De koningin zal op dien dag, in eene met acht paarden bespannen staatsie-koets en door een stoet van zeer vele rijtuigen vergezeld, zich in statigen optogt van het Buckinghamsche paleis naar het Londensche raadhuis begeven. De nieuw benoemde lord-major van Londen, die op dien dag wordt geinstalleerd, zal Hare Majesteit, te paard gezeten, ontvangen, en de leden van een aantal gilden en corporatien, in hunne eigendommelijke kleedij en met hunne banieren, zullen aan de onderscheidene optogten luister bijzetten. De stoet der koningin zal onder anderen door de St. Pauluskerk heen trekken. Op het raadhuis zal aan de koningin van stadswege een allerprachtigst gastmaal in de Guildhall of vergulde zaal worden gegeven, waarbij de ministers, alle aanzienlijken overheids-personen der hoofdstad en vele Engelsche grooten tegenwoordig zullen zijn. De hertog van Wellington behoort onder degenen, die door den stedelijken raad in de eerste plaats tot bijwoning van het feest zijn uitgenoodigd. Men heeft er in dien raad over geraadpleegd, om ook aan vorst *Leopold* van Saksen-Coburg, wegens de naauwe betrekking, die deze tot het regerende koninklijk geslacht plagt te hebben, eene uitnoodiging toe te zenden; doch om meer dan eene reden is dit voorstel afgestemd. Ongeloofelijk zijn de kosten, die men te Londen door het oprigten van stellaadjes voor de huizen als anderzins maakt, om aan het verlangen tot het aanschouwen van den statelijken optogt te kunnen voldoen. — Op den avond van het feest zullen verscheidene openbare gebouwen en bijzondere woningen prachtig geïllumineerd zijn.

— Toen H. M. de koningin laatstleden Zaturdag van Brighton in deze hoofdstad teruggekeerd was, en gereed stond haar rijtuig te verlaten en het nieuwe paleis binnen te treden, naderde haar een welgekleed man van omtrent veertig jaren, en overlaadde haar met beleedigingen en bedreigingen, onder anderen zeggende dat zij de overweldigster van den troon was en dien geen acht dagen meer zou bekleeden. H. M. gaf oogenblikkelijk last, den onbeschoften onbekende te grijpen, doch deze maakte zich uit de voeten. Intusschen is het der politie weldra gelukt, zijne woonplaats uit te vinden en hem in hechtenis te nemen, waarop het bleek dat hij dezelfde *John Goode*, voormalig kapitein bij het tiende husaren-regiment is, die in Mei laatstleden gevat was, dewijl hij te Kensington met geweld in het paleis was binnengedrongen. Hij geeft voor, de zoon van *George IV* en koningin *Carolina*, en gevolgelijk de wettige erfgenaam van den troon te wezen, en geraakte, bij het voorloopig onderzoek, telkens in hevige woede wanneer de naam der koningin genoemd werd. Er bestaat alle grond om te gelooven dat deze man krankzinnig is.

— Dagelijks vergaderen de kabinets-ministers, en blijven gedurende verscheiden uren beraadslagen.

— De conservative bladen merken de ontbinding der iersche generale associatie als eene kunstgreep aan van *O'Connell*, om de gunst der koningin te winnen, en houden het er voor, dat hij alles zoodanig heeft ingerigt, dat zij, wanneer hij zulks tot zijne oogmerken dienstig acht, onverwijld weder in werking kan treden.

— De jongste doorbraak in den Tunnel is vooral opmerkelijk, omdat dezelve horizontaal is, terwijl de overige alle perpendiculair waren; de geheele Tunnel was in den tijd van vijf minuten onder water geloopen. Ongelukkig heeft deze doorbraak wederom menschen levens gekost.

— Uit Lissabon heeft men hier berigten tot den 31sten dezer ontvangen, waaruit blijkt, dat het nog niet gelukt was een nieuw ministerie tot stand te brengen. Men dacht intusschen, dat de burggraaf *Sa da Bandeira* minister van buitenlandsche zaken zou worden, de baron *Bom Fim* minister van Marine, en de heer *Vasconcellos* minister van oorlog. De overige ministers zouden hunne portefeuilles behouden.

De burggraaf *das Antas* was weder hersteld en van Oporto te Lissabon aangekomen.

Na de mislukking der jongste poging van de aanhangers van dom *Pedro's* charter, ziet het bestuur te Lissabon zich eene nieuwe zorg bezwaard, naardien thans de Miguellisten het hoofd schijnen te willen opsteken. Hunne guerillas hadden zich tot nabij Castello Branco vertoond en bedreigden de provincie Bahia. Den 23sten was het tusschen den Mugellistischen aanhang en de troepen der koningin, nabij Vincente, tot een gevecht gekomen, waarbij de laatsten de overhand hadden behouden.

— De jongste tijdingen uit New-York houden het berigt, dat luidens brieven uit Washington van 7den October het congres tot den 16den was geadjourneerd. Het huis der representanten had, na zeer lange debatten, het ontwerp van den senaat goedgekeurd, om de uitbetaling aan de onderscheidene staten, die den 1sten October uit de algemeene schatkist had moeten geschieden, niet te doen plaats hebben.

De briefwisseling tusschen den secretaris van staat en den texiaanschen gezant over de inlijving van Texas bij de Vereenigde Staten was bekend geworden. De regering van het vereenigde land had alle verdere onderhandeling daaromtrent afgeslagen, zoolang de oorlog tusschen Texas en Mexico voortduurt.

— De fondsnotering was gisteren 3 pCt. gec. 93⅞; Ned. 2½ pCt. 53⅞; 5 pCt. 101⅞; id. nieuwe leening 100⅝; Spanje met coupon 19⅞; Portugal 24¾; Columbia 24⅞.

Nederland.

's Hage den 11den November.

Van Regeringswege is het Departement voor de Zaken der Hervormde Kerk enz. gemagtigd, om, indien na onderzoek wordt bevonden dat de omstandigheden zulks noodzakelijk maken, bij bestaande vacaturen van predikantes-plaatsen in Luthersche, Remonstrantsche en Doopsgezinde Gemeenten, op Hare verzoeken, een langer genot van vacatuur-penningen toe te staan, dan gedurende zes maanden, zoo als bij koninklijk besluit van 1den April 1816 is bepaald.

— Uit Amsterdam schrijft men, dat men thans in het magazijn der heeren *Focke* en *Meltzer* aldaar, twee zeer vernuftige toestellen bemerkt, bestemd om meerdere uitbreiding aan het behoevende beginsel van het vuur te geven, en tot geregeldheid in de warmte eener aanmerkelijke besparing in de stoffen tot deszelfs voeding vereischt. Een patent, voor binnen- en Holland is voor deze uitvoering aan den heer *Baudelaire* toegestaan geworden.

— Te Rhenen heeft zekere vrouw *Pineda*, in den avond van den 5den dezer, den persoon van *Teunis van Dijk*, welke aan een' harer onechte kinderen een' slag schijnt toegebragt te hebben, met een mes in de zijde gestoken, ten gevolge waarvan hij den volgenden morgen is overleden. In hechtenis genomen, had zij het feit bekend.

— Den 7den dezer is te Dusseldorp met groote plegtigheid gedoopt en ingewijd, de eerste, onlangs van stapel geloopen stoomboot van de maatschappij voor de stoomvaart op den beneden-

en Middel-Rhijn. Dezelve heeft den naam gekregen van: *Hertog van Nassau*, en bij de eerste proefvaart uitnemend voldaan. Zij is gebouwd op de werf van den heer *Smit*, aan den Kinderdijk bij Dordrecht.

— De berigten omtrent den wijnoogst in de verschillende streken van Duitschland luiden niet gunstig. Doorgaans verkrijgt men eenen naauwlijks drinkbaren wijn, en op vele plaatsen zijn de druiven zoo weinig gevorderd en slecht, dat dezelve niet ingeoogst zullen worden.

De belgische afgevaardigden hebben weder eenige artikelen van het nieuwe douane-tarief aangenomen. Ook de senaat is vergaderd geweest en heeft commissien benoemd voor het onderzoek van het kredjet van tien millioen ten behoeve der spoorwegen, en voor het ontwerp op de geneeskondige dienst.

— De fransche gezant te 's Hage, de heer *C. Perier*, is voor een paar dagen door Brussel gekomen, zich naar Parijs begevende.

— De secretaris der Zweedsche legatie te Parijs, baron *Walrendorff*, is tot zaakgelastigde in Belgie benoemd.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (10 *November*) was de fonds-notering als volgt: Belg. 102; O. Met. 104¾; Sp. Ardoin 20⅛; Diff. 6⅛; Nap. r. 92¾; B. Tav. 42; Sicil. 90½; Rom. L. 91½; Cert. te Antw. 98⅜; Braz. 86⅝. — Wisselk. op Amst. en Rott. ⅞ pCt. pr. kort en pap.

ONZE TOESTAND.

Wij hebben geen grond om te gelooven dat wij anderen de zaken soms eenigzins anders inzien dan wij, zulks zoude moeten toegeschreven worden aan bedilzucht of vooringenomenheid; ieder in zijn persoonlijk karakter vrijlatende en dit waarderende, beoordeelen wij geuite denkwijzen en redeneringen zonder aanzien des persoons, en, alleen 's lands welzijn beoogende, vragen wij ons zelven af, of wij al dan niet kunnen instemmen met hetgeen men ons voordraagt, en zoo niet, om welke redenen. Zoo vertrouwen wij zullen de meeste echte Nederlanders denken; om het even, of zij eenstemmig de leiding der staatszaken goed- of afkeuren, en met die gevoelens vroegen wij ons af, of wij konden instemmen met zeker vertoog, *onze ministers* getiteld, in een onzer dagbladen voorkomende, waarin de tegenwoordige toestand van Nederland als zeer ongunstig wordt voorgesteld en als het gevolg voorgedragen van gebrek aan een kloek besluit der regering sedert den afval van Belgie. Het is verre van ons, dat wij alles zouden goedkeuren, hetgeen toen geschied is; maar vele daden van het bestuur te dien tijde zijn niet het gevolg van besluiteloosheid geweest, maar van te ver gedrevene goedwilligheid, jegens menschen die men liever voor dolende dan voor misdadige onderdanen wilde aanzien. De regering is niet gelukkig geweest met de besluiten omtrent de invoering der Hollandsche taal en met het collegium philosophicum, maar die deze moesten en konden op zich zelven niet tot opstand drijven; de belegering van Brussel is veel te menschlievend geweest; van het hoofd des legers had toen geen Vorst van Vorstelijken bloede, maar een generaal met onbepaalde magt moeten staan, last hebbende om de stad den koning te leveren; maar 's konings goedheid en geene besluiteloosheid van ministers zag den last. Nadat het beginsel van scheiding te 's Hage werd vastgesteld, was het toen niet onze regering die het eerste door de Londen-Conferentie voorgeslagen traktaat van scheiding aannam? en omdat Belgie dat verwierp, moest daarom onze regering slechts datgeen aannemen wat Belgie, en niet zij verlangde? Maar, en dit is wereldkundig, de in de protocollen te vinden chicanes over het beloop der over te dragen schuld; het weigeren om Belgie te noodzaken tot aanneming van het eerste door den koning aangenomen traktaat van scheiding; de dwangmaatregelen tegen ons gebezigd, bewijzen dat de conferentie niet gezind was om Holland regt te laten wedervaren. Het was geen hinken op twee gedachten, noch besluiteloosheid, die den tiendaagschen veldtogt beval, nadat de prins *van Oranje*, zich opofferende voor het algemeen belang, te vergeefs gepoogd had, om de misleide Belgische volksmenigte tot bedaren te brengen, en den opstand met beleid en zachtmoedigheid te dempen. Omdat die held toen miskend werd, omdat hij zich in de middelen bedrogen kon hebben om Belgie te bevredigen, daarom volgde hem de gewapende Nederlandsche natie met liefde en vertrouwen; ten einde in Belgie met het zwaard de voorwaarden van vrede voor te schrijven; niet om Belgie te herwinnen. Men zie zijne edelhartige proclamatie aan het leger. Was de verdediging der citadel, en de vasthoudendheid aan beginselen tegen over het berooven onzer handelschepen, het gevolg van besluiteloosheid? Indien het ellendige *status quo* voortgaat ons land te benadeelen, daar het ons millioenen schats kost, is dat het gevolg van besluiteloosheid van een edel vertrouwen op de mogendheden 't welk het traktaat van 21 Mei deed onderschrijven? En nu zoude men willen dat de regering ging vorderen de ten uitvoer legging van voorgeslagene traktaten, welke het van onze regering niet meer afhangt, aan te nemen of af te slaan. Indien iets konde gedaan worden, het ware aan de groote mogendheden, om Belgie te noodzaken, om toe te treden tot het eerste, door onzen koning aangenomen, maar door Belgie verworpen scheidings traktaat van 1830; met de evaluatie der schuld zoo als die later werd vastgesteld. Van onze regering te vergen, dat zij eischt de door haar aan te nemen XXIV artikelen, is eene buitensporige dwaasheid.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — De koning van *Beijeren* heeft het plan goedgekeurd om een gedenkstuk op te rigten voor den keur-beijerschen staatskanselier, vrijheer von Kreitmaijer, aan wien Beijeren de onder den keurvorst, Max Joseph III gepromulgeerde wetten te danken heeft. — In het *Utschneider-Fraunhofersche Instituut*, te *München*, wordt thans een optisch werktuig vervaardigd, hetwelk het grootste is dat ooit uit deze beroemde werkplaats gekomen is. Het is een refractor van 21' brandpunt en 14'' opening. Dit reuzen instrument is voor het observatorium te *Pulkawa* bij *St. Petersburg* bestemd. Een andere refractor, voor de sterrenwacht te *Kasan*, van 13' 4'' brandpunt en 9'' opening, werd onlangs derwaarts afgezonden. De te *München* in gebruik zijnde refractor heeft slechts 15' brandpunt en 10½'' opening. — Bij gelegenheid van het leggen van den eersten steen voor het nieuw ordehuis van katholijke zendelingen te *Weenen*, welke plegtigheid door den keizer van *Oostenrijk* onlangs in persoon werd verrigt, bezocht hoogstdezelve te gelijkertijd de aan het gesticht verbonden boekdrukkerij. Bij zijne intrede in het lokaal werd hem door de drukkers der eerste boekdrukpers een op de plegtigheid toepasselijk duitsch gedicht aangeboden; bij de tweede pers ontving hij een uit de oostersche liturgie getrokken gebed in de Armenische taal, van de volgende persen werd hetzelve gebed steeds in eene andere taal; afgeleverd, en bij het einde der reeks van persen werd hem een andere vorm opgelegd, en ontving nu de keizer, bij het verlaten van de zaal, nogmaals hetzelfde gebed, weder in geheel andere talen; de laatste pers leverde twee latijnsche gedichten af; behalve de duitsche en latijnsche gedichten had de keizer het gezegde gebed in 23 oostersche en westersche talen gedrukt in handen gekregen. — De berlijnsche componist Spontini heeft dezer dagen de partitie der opera *Agnes von Hohenstaufen*, waaraan hij sedert zeven jaren arbeidde, ten einde gebragt; de opera zal nu weldra in den grooten schouwburg te *Berlijn* ten tooneele gevoerd worden.

Engeland. — Sedert de prachtige jaarboeken, bekend onder den naam van *Annuals*, in *Engeland* onder de onmisbare voorwerpen van den heerschenden smaak zijn gaan behooren, ziet men het getal en de kostbaarheid dier fraaije plaatwerken jaarlijks vermeerderen en schijnt elke jaargang, wat uiterlijke fraaiheid en keur van platen betreft, de vorige achter zich te laten. Onder de reeks dier kostbare geschenken onderscheiden wij dit jaar weder het oudste dezer jaarboekjes *the forget me not for*, 1838, een waardige opvolger van den vorigen jaargang, behelzende een keur van kleine verhalen en dichtstukjes, met een elftal fraaije plaatjes, waaronder dat tegenover den titel, *la Sevillana*, door Thompson gegraveerd naar eene schilderij van Lawrence uitmunt. *Fisher's drawing room scrap-book* kan zeker onder de fraaiste der engelsche jaarboeken gerekend worden en is onder alle opzigten aantrekkelijk, door zijne heerlijke platen, 36 in getal, de meeste verscheidenheid van landschappen, met eenige portretten en huisselijke stukjes voorstellende; bij elke plaat is een dichtstuk gevoegd, en het boek, gelijk al deze almanakken, in een kostbaren band gebonden. De schrijver van een ander jaarboek, *the oriental Annual*, de heer Caunter, is dit jaar van zijn vroeger plan afgeweken en heeft, in plaats van eene voortzetting der geschiedenis van de Mongoolsche keizers, meer op zich zelve staande schetsen van *Indie* gegeven, hetgeen door sommigen bejammerd wordt, daar de schrijver juist aan het belangrijkst tijdvak van de Mongoolsche geschiedenis was gekomen. De plaatjes van dit jaarboekje kunnen de mededinging met de andere niet wel doorstaan; een der fraaiste is *het olyfantengevecht te Lucknow*. *Syria, the Holy land, Asia minor*, enz. is een ander jaarboek door Fisher uitgegeven, dat voor de tweede maal verschijnt; het bevat 38 keurige gezigten van de genoemde streken, op de plaats zelve geteekend door W. H. Bartlett en W. Purser, met de beschrijving van J. Carne. De platen zijn over het algemeen overheerlijk, doch uit den aard der zaak missen zij die verscheidenheid, welke men in een jaarboek verlangt. Eenige van dezelve worden in het *Drawing room Scrapbook* wedergevonden. *The Heath's book af beauty*, deels stukken in poezij en proza bevattende, is versierd met dertig keurig uitgevoerde vrouwenportretten, waaronder een zeer fraai van de gravin van Chesterfield tegen over den titel, terwijl het jaarboek zelf door de gravin van Blessington is uitgegeven; *The landscap Annual for 1838*, door Thomas Roscoe voert den lezer, onder afwisselende schetsen en tafereelen, romantische voorvallen en oude legenden, door zeer fraaie gezigten opgeluisterd, een groot deel van *Spanje* rond, tot in *Afrika*. Onder des schrijvers geleide gaat de lezer van *Toledo* naar *Madrid*, van *Madrid* naar *Salamanca*, *Compostella*, onder weg *Santiago* aandoende, voorts naar *Valencia*, van daar naar *Saragossa* en *Sevilia*, steekt naar *Afrika* over, en besluit den togt te *Constantine*. In het slot van de voorrede kondigt de heer Roscoe voor het volgende jaar, eene pittoreske reis door *Portugal* aan. *Finden's Tableaux* door M. Russel Mitford uitgegeven, onderscheidt zich door keurigen letterdruk en eenige goede vrij uitvoerige dichtstukken. De platen van dit jaarboek zijn meer pittoresk dan eigenlijk gezegd schoon. Van de *Flowers of Loveliness*, zijn de platen aan die van het vorige jaar gelijk; zij worden, hoewel fraai, toch niet voor bijzonder uitstekend gehouden. Dit boekje is versierd met eene vernuftige acrostische opdragt aan de jonge koningin, met gekleurde kapitale letters. *Fishers Juvenile Scrapboek* is een fraai geschenk voor de jeugd; het portret der koningin prijkt tegen over den titel.

Rusland. — De bekende russische dichter Alexei Demianowitsch Ilitschewsky, is den 18den October, in den bloei zijner jaren, te *Petersburg* overleden. Hij bereikte den ouderdom van 35 jaren, zijn dood schijnt veroorzaakt door overgroote opgewondenheid en een prikkelbaar gestel. — Omtrent de wetenschappelijke reis van het Akademielid van Baer naar *Nova Sembla* heeft men thans de volgende bijzonderheden vernomen. Na in den nacht van den 24sten Julij de kust van *Lapland* verlaten te hebben, bereikte het vaartuig, waarop de heer van Baer zich bevond, na vijf dagen varens de zeeëngte die de beide eilanden van *Nova-Sembla* van een scheidt.

De noordenwind had de zagte van het ijs bevrijd. Van hier af werden togten naar alle rigtingen gemaakt; de streek tot aan de Karische zee was nog met ijs bedekt; later echter brak hetzelve, zoodat men met eene boot tot aan de zee, schoon niet zonder gevaar, geraakte. Men vond daar den 13den Augustus in het ijskoude water eene buitengewone menigte van zekere diertjes, *Beroe* genaamd, wier zwemblaasjes een' buitengewonen kleurglans van zich verspreiden. Op de terugvaart vond men op een eiland aan de *Beguiz-baai* de hutten door Rosmyslow bij zijne overwintering in 1767 gebouwd. Den 16den Augustus zeilde men door de inmiddels van ijs bevrijdde zeeëngte van *Matotschkin-Schar*, tusschen de beide eilanden van *Nova Sembla*, en vervolgens, wijl de wind uit het noorden kwam, zuidwaarts. Na een onderzoek in de baai en na eenige togten het land in, keerde men tegen het einde van Augustus, dewijl het jaargetijde reeds te ver verstreken was, naar het schiereiland *Kola* op *Lapland*, terug. In het geheel liep de togt zeer gelukkig af, terwijl eene kostbare verzameling van dieren en planten dier streken werd medegebragt.

ITALIE. — De courant van *Verona* behelst een getuigschrift der stedelijke overheid wegens eene nieuwe uitvinding, door JOH. BAPTIST MESSEDAGLIA gedaan, om namelijk lijken op eene wijze te balsemen volkomen gelijk aan de mummiën der oude Egyptenaren; een middel door zekeren SEGATO, van *Belluno*, ontdekt, maar in 1835 als een geheim met zich in het graf genomen. De uitvinder bood het gezegd bestuur proeven van zijne ontdekking aan, en het bestuur wendde zich, tot derzelver beoordeeling, aan de Akademie van landbouw, Handel en Kunsten, welke van haren kant twee geneeskundigen en een' ervaren scheikundige daartoe benoemde. Deze bragten reeds den 29sten Junij ll. een verslag uit, dat de door MESSEDAGLIA gebalsemde stukken van het menschelijk ligchaam eene hoornachtige hardheid hadden, en een' glans even als de kiezelsteen bezit. Tot nog meerderen waarborg gaf de genoemde commissie den wensch te kennen, dat de uitvinder zich tot eene tweede proef mogt laten vinden, en een menschelijk hart en eene hand, voor ontleedkundige doeleinden, naar zijne uitvinding, voor de geneeskundige faculteit der hoogeschool van *Padua* mogt prepareren. Aan de vlakke zijde der hand waren de spieren en vezelen blootgelegd, de rugzijde was met de huid bedekt gebleven; het hart was aan de achterzijde vertikaal doorgesneden. Het getuigenis der Akademische commissie, nadat de heer MESSEDAGLIA gezegde stukken geleverd had, in haar protocol van den 23sten Augustus vervat, luidde, dat de gezegde stukken eene hoornachtige hardheid hadden verkregen, dat de blootgelegde deelen bewaard gebleven waren en doorschijnend waren geworden, en dat eindelijk, na gemaakte vergelijking der door MESSEDAGLIA geprepareerde stukken met die van SEGATO, welke de commissie evenzeer onder de oogen gehad had, de balsemmanier van den eerstgenoemde met die van den laatstgemelde kan gelijk gesteld worden.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (10 *November*) werden de volgende fondsen verhandeld: Ned. Werkelijke Schuld. 2½ pCt. 53⅜; dito 5 pCt. 101⅛; Kansbil. 22¼; Amort. Syndik. 4½ pCt. 95¾; H. Handelm. 162⅝, 163¾; O.-Indie 5 pCt. 99¹⁵⁄₁₆; Ardoins van 85 à 20¹³⁄₁₆; Metall. 5 pCt. 100⅞.

172ste LOTERIJ.

Bij H. J. HARTOG, Debitant der Koninklijke Nederlandsche Loterij, wonende te *Waalwijk*, bij wien in de 4de Klasse op No. 18201 de kapitale prijs is getrokken van *ƒ* **10,000**, is nu weder in de thans trekkende Vijfde Klasse, op No. **5410** getrokken, de kapitale prijs van **20,000**.

P. C. WIERCX, *Notaris te Ginneken*, zal ten verzoeke van zijne Principalen, op Maandag den 13 November 1837 provisioneel ten herberge van *MARINUS VLAMINGS* in den Vrachtwagen te *Ginneken* publiek Veilen, en op Maandag den 27 daaraanvolgende ten herberge van de Wednwe *ARNOLDUS TIMEROT* in den Bonten Os te *Ginneken*, beide die dagen des namiddags ten drie ure, finaal ten verkoop aanbieden.

EENE KAPITALE BOUWHOEVE, met de daaraanbehoorende LANDERIJEN, staande en gelegen op *Bol- en Bijsberg* te *Bavel* onder *Ginneken*, genaamd de LANGE KOOP, in de Billetten van verkoop in eenen Koop aangekondigd, doch welke eerst in twee koopen en daarna gecombineerd in eenen koop zullen worden opgeveild; als:

Eerste Koop.

Eene hechte sterke en wel doortimmerde HUIZINGE, STALLINGE, SCHUUR, PAKHUIS, HOF, BOOMGAARD en AANSTEDE, groot in ZAAI- en WEILANDEN, 17 bunders, 93 roeden, 36 ellen, in SCHAARHOUF, 4 bunders, 49 roeden, 8 ellen, en in HEIDEN, 4 bunders, 70 roeden, 20 ellen.

Tweede Koop.

Een perceel SCHAARBOSCH, groot 4 bunders, 68 roeden, 10 ellen, uitmakende een gedeelte van het perceel Kadastraal bekend, sectie C. no. 240; een perceel SCHAARBOSCH, groot [illegible] roeden, 90 ellen, sectie C. no. 241, en 2 percelen MASTBOSCH, groot 1 bunder, 26 roeden, 40 ellen, sectie C. no. [illegible], 242, alles aan malkanderen gelegen, en geheel door Koningsgrachten scheidende ten noorden, westen op de [illegible] [illegible] geheel [illegible].

BEKENDMAKING.

De Directeur der Bank van Leening te *Breda*, zal op last der Commissie van Administratie derzelve Beleenbank, op Woensdag den 20. December aanstaande, aanvangende des morgens ten *tien* en des namiddags ten *twee* ure, aan het Lokaal der Bank, in het openbaar doen Verkoopen:

De VERSTANE PANDEN van de maanden *Julij*, *Augustus* en *September* 1836. Zullende de Goederen daags te voren, te rekenen op dezelfde uren, aldaar te zien zijn.

Men zal de verkoopbaar vervallen Panden kunnen lossen, of daarvan de Interessen aanzuiveren, vóór of uiterlijk op Dingsdag den 12. December te voren.

BREDA, den 11. November 1837.

De Directeur,
J. D. M. SNOECK.

STOOMBOOT
FREDERIK, Prins der Nederlanden.
Dienst tusschen de Steden ROTTERDAM, DORDRECHT en DEN MOERDIJK.

Deze Dienst zal met Donderdag den 23. November eerstkomende voor dit jaar gesloten worden, en de wederopening in het aanstaande Voorjaar in tijds worden bekend gemaakt.

STOOMBOOTEN
WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.
Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE,
alle dagen, 's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,
alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Nadere informatien worden gegeven te Nijmegen ten Kantore der Onderneming aan de Waal, te Tiel bij J. DEERNS, te Bommel bij G. VAN [illegible], te Gorcum bij L. DE BEER, te Dordrecht bij C. SMITS aan den Riedijk, te Rotterdam bij N. SPRUYT, te Delft bij de Erven RODENBURG [illegible], te 's Hage bij STAAS.

*** Alom is door de Boekhandelaars F. P. STERK te *Breda* en L. VAN BAKKENES te *Amsterdam* verzonden:

BERIGT VAN INTEEKENING
op
EUROPEESCH MUSEUM
van
SCHILDER EN BEELDHOUWKUNST,
zijnde eene verzameling van ruim zeven honderd Staalgravuren, voorstellende de beroemdste Schilderstukken en Beelden uit de eerste kabinetten van Europa.

De uitgave van dit werk zal geschieden in 125 afleveringen ieder met zes Gravuren en Tekst, wekelijks of maandelijks, naar verkiezing der Inschrijvers, te bekomen voor den geringen prijs van 40 Cents elk.

Uit hoofde der belangrijkheid dezer onderneming en om geene vertraging in de wekelijksche verzending te krijgen, hebben Uitgevers besloten, eerst met Maart 1838 een aanvang daarmede te maken; wordende echter liefhebbers en begunstigers van het schoone verzocht, zoo spoedig mogelijk, bij hunnen gewonen boek- of kunsthandelaar of wel postdirecteur in te schrijven, daar de inteekening met den 15ten December wordt gesloten, en naar bevind daarvan, de berekening dezes jaars moet gemaakt worden of de uitgave al dan niet zal kunnen worden ondernomen.

NB. Bij de meeste Boekhandelaars is de Eerste Aflevering als proeve van bewerking ter bezigtiging voorhanden.

Bij N. VAN DER MONDE, Boekhandelaar te *Utrecht*, is van de Pers gekomen en alom verzonden:

HERMEYER, VERHANDELING OVER DE KENNIS VAN DEN OUDERDOM DES PAARDS, met eene Voorrede van Dr. *A. Numan*, gr. 8°. met 2 uitslaande Platen, . *ƒ* 1,80.

——— VERHANDELING OVER DE KENNIS VAN DEN OUDERDOM DES RUNDS, [illegible] SCHAAP, [illegible] EN HET VARKEN, gr. 8°. met [illegible] Platen, . *ƒ* 1,80.

Bijdragen tot Bekendmaking van de [illegible] zaken van den Handel der Nederlanden en van dien van Hamburg enz. hetwelk in de volgende maand het licht zal zien bij inteekening *ƒ* 3,80.

Bovenstaande Werken zijn bij de Uitgevers dezes verkrijgbaar.

Te Breda, bij BROESE EN COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.